

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S.**, zastúpenému JUDr. M. P., advokátom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike – Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky**, Bratislava, Mierová č. 19, o zaplatenie **4 979 087,83 €**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 6 C 178/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2009 sp.zn. 3 Co 81/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2009 sp.zn. 3 Co 81/2008 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia 4 979 087,83 € (150 000 000,-- Sk) titulom náhrady škody na tom skutkovom základe, že žalobca sa úspešne uchádzal o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, ktorý mu mal byť poskytnutý prostredníctvom Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (ďalej len "SACR") na základe zmluvy uzavretej medzi SACR a žalobcom z poverenia žalovanej. Vydanie poverenia žalovanou na uzavretie zmluvy bolo jedinou podmienkou majúcou vplyv na obdržanie nenávratného finančného príspevku. Žalovaná konaním v rozpore s vykonávacími predpismi ňou vydanými a v rozpore s dobrými mravmi žalobcovi spôsobila škodu v žalovanej výške, keď bez existencie právneho dôvodu zrušila poverenie udelené SACR na uzavretie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, hoci projekt žalobu bol schválený hodnotiacou komisiou, žalobcovi bol priznaný nenávratný finančný príspevok 150 000 000,-- Sk a rozhodnutie hodnotiacej komisie bolo odsúhlasené ministrom žalovanej.

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 23. októbra 2007 č.k. 6 C 178/2006-909 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 150 000 000,-- Sk a trovy konania 3 791 808,-- Sk,

všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 15.4.2004 žalovaná vydala Schému podpory podnikateľských aktivít cestovného ruchu (ďalej len "schéma"), v ktorej určila záväzné kritérium pre dotknuté podnikateľské subjekty a pre inštitúcie zúčastnené v procese schvaľovania štátnej pomoci. Hodnotiaca komisia v rámci svojej právomoci a v súlade so schémou v rámci hodnotiaceho procesu rozhodla, že žalobca je úspešným uchádzačom o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, pričom SACR následne vyzvala žalobcu na stretnutie súvisiace s informovaním o ďalšom postupe v čerpaní nenávratného finančného príspevku a pozvaním k podpisu zmluvy na základe poverenia ministrom žalovanej. Podľa bodu M schémy ods. 18, 19, 20, 21, 22 a 23 o výsledku hodnotiaceho procesu vyhotovila hodnotiaca komisia záverečnú správu, ktorú predložila ministrovi žalovanej. Žalovaná mala vykonať kontrolu postupov hodnotiaceho procesu z hľadiska dodržania predpísanej záväznej osnovy projektu pre žiadateľa zo súkromného sektora v rámci Opatrenia 2.2 Sektorového operačného plánu (ďalej len "SOP") Priemysel a služby. V prípade, že by žalovaná zistila akékoľvek nedostatky tejto časti hodnotiaceho procesu, mala bezodkladne žiadosť vrátane projektu vrátiť hodnotiacej komisii na odstránenie nedostatkov. Inak bola povinná do 10 dní od predloženia záverečnej správy poveriť SACR podpisom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Schéma ako podzákonny právny predpis odvodený od zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 231/1999 Z.z.) a Nariadenia komisie (ES) č. 70/2001 z 12.1.2001, vydaná žalovanou určila záväzné kritériá pre dotknuté podnikateľské subjekty a pre inštitúcie zúčastnené v procese schvaľovania poskytovania štátnej pomoci, teda aj pre žalovanú. Podľa názoru prvostupňového súdu žalovaná nebola oprávnená postupovať dokazovaným preukázaným spôsobom. Pokiaľ dospela k záveru, že došlo k vadám podľa záväznej osnovy projektu pre žiadateľa, mohla žiadosť a projekt vrátiť na opätovné posúdenie hodnotiacej komisii. Nijako sama nebola oprávnená po tom, čo vydala SACR poverenie na podpis zmluvy, vydať SACR príkaz na pozastavenie podpisu zmluvy a následne podpísanie zmluvy o poskytnutí finančného príspevku zrušiť s konečnou platnosťou. Obsahovo mohla projekt posudzovať len hodnotiaca komisia. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že žalobca nedodrжал ustanovenia schémy, najmä prílohy č. 3 tým, že predložil žiadosť, ktorá obsahovala nepravdivé údaje vo vzťahu k vlastníctvu pozemkov, keďže časť pozemku, ktorý bol súčasťou projektu nebol majetkovo vysporiadaný, v konaní bolo preukázané, že toto tvrdenie bolo skutkovo i právne nepodložené, nakoľko prílohami k žiadosti a projektu boli okrem stavebného povolenia

obsahujúceho omylom zaradený pozemok parc. č. X. i žiadosť o vydanie stavebného povolenia a jej opravu zo dňa 18.8.2004 (ktorá sa týka práve pozemku parc. č. X.) a predovšetkým zoznam všetkých nehnuteľností, na ktorých sa má projekt financovaný zo štrukturálnych fondov spolufinancovať, v rámci ktorej nebol sporný pozemok uvedený. Súd prvého stupňa sa preto nestotožnil s tvrdením žalovanej, že žalobca nepravdivo deklaroval právne vzťahy k pozemkom, na ktorých sa mal realizovať projekt. Následne žalovaná napriek stanovisku Krajského stavebného úradu v Banskej Bystrici a Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom zrušila podpis zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, čím duplicitne prekročila nielen svoju vecnú príslušnosť ale i právomoc. Takéto konanie žalovanej súd prvého stupňa hodnotil ako šikanózne, direktívne a svojvoľné, zneužívajúce subjektívne právo. Konanie žalovanej v tomto prípade malo protiprávnu povahu i v tom, že ho možno považovať za konanie porušujúce dobré mravy. Proti väčšinou spoločnosti uznávanému hodnotovému systému konala žalovaná podľa názoru súdu vtedy, keď napriek neexistencii právneho dôvodu nerešpektovala stanoviská kompetentných orgánov, hodnotila a právne kvalifikovala skutkové okolnosti i keď jej táto právomoc neprináležala a v neposlednom rade, keď nekonala s dostatočnou odbornou starostlivosťou. Súd prvého stupňa sa v konaní tiež zaoberal výhradou žalovanej, že žalobca podľa § 18 ods. 1 zákona č. 231/1999 Z.z. nemal právny nárok na poskytnutie nenávratného finančného príspevku a teda ani na uzatvorenie zmluvy. Aby žalobcovi vznikol právny nárok, musel by podľa žalovanej existovať právny vzťah založený zmluvou, k čomu nedošlo. Preto podľa názoru žalovanej žalobca nemohol v konaní preukázať vznik škody. Podľa názoru súdu prvého stupňa pri zákonom uvádzanej neexistencii právneho nároku nie je umožnené domáhať sa práva všetkým subjektom súkromného práva, avšak tie, ktoré splnia zákonné alebo od zákona odvodené podmienky, právo domáhať sa svojho subjektívneho práva majú. Predovšetkým to vyplýva z povahy uvádzaných právnych predpisov (zákon č. 231/1999 Z.z., schéma), ktoré nekonkurujú zásade istoty právnych vzťahov, vo svojich ustanoveniach neupierajú stabilitu v už legálne nadobudnutých právach, nadobudnutých dobromyseľne. Prvostupňový súd sa nezhodol s názorom žalovanej, že napriek rozhodnutiu hodnotiacej komisie, akceptácii predloženej žiadosti na poskytnutie nenávratného finančného príspevku a súčasne bezpochyby splnených kritérií na uzavretie zmluvy, bola oprávnená žalovaná rozhodnúť v protiklade s výsledkami hodnotiaceho procesu, nastoliť nový právny režim hodnotenia predloženej žiadosti a sama posúdiť, že žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku nie je vyhovujúca príslušným právnym predpisom a sama odoprieť

zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Výklad právnych predpisov opierajúci sa o zásadu právnej istoty a zásadu dobromyseľnosti má vo všeobecnosti prednosť pred výkladom právnych predpisov, ako ho v konaní deklarovala žalovaná. Podľa prvostupňového súdu z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobcovi zavineným konaním žalovanej vznikla škoda, keď mu bolo znemožnené čerpať nenávratný finančný príspevok napriek tomu, že splnil všetky predpísané a predpokladané podmienky na uzavretie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a na čerpanie prostriedkov vynaložených na realizáciu projektu, keď z dokazovania vyplynulo, že jeho realizácia prebieha v súlade s projektovou dokumentáciou predloženou k žiadosti o schválenie príspevku štátnej pomoci. Vzniknutú ujmu súd prvého stupňa právne kvalifikoval ako ušlý zisk, teda to, čo mohol žalobca získať pri normálnom behu udalostí, ak by zo strany žalovanej nedošlo k uvedenému protiprávnemu konaniu. Protiprávnosť charakteristická pre predmetné konanie žalovanej bola jedinou a zjavnou priamou príčinou majúcu nepriaznivý dopad na majetok žalobcu (ušlý zisk), čím bola podľa názoru súdu prvého stupňa daná príčinná súvislosť. Čo sa týka zavinenia, mal súd prvého stupňa v konaní za preukázané, že žalovaná konala s úmyslom zabrániť žalobcovi čerpaniu nenávratného finančného príspevku, pričom súd ustálil formu zavinenia žalovanej ako nepriamy úmysel. Tak súd prvého stupňa dospel k záveru, že boli naplnené všetky základné pojmové znaky predpokladané na vznik nároku na náhradu škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. V konaní bolo preukázané, že žalovaná viacnásobne porušila svoje právne povinnosti, bol preukázaný vznik škody a príčinná súvislosť. Žalovaná svojím protiprávnym konaním spôsobila žalobcovi škodu, preto prvostupňový súd žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 30. apríla 2009 sp.zn. 3 Co 81/2008 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 37 076,42 €. Svoje rozhodnutie vo veci samej v zásade odôvodnil tým, že na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené predpoklady na vznik zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu právnej povinnosti, žalobcovi nevznikla žiadna majetková ujma a inú škodu ani nepreukazoval. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že minister žalovanej bol povinný poveriť SACR na uzavretie zmluvy a rozhodnutie hodnotiacej komisie o schválení nenávratného finančného príspevku, vykonané v súlade so schémou a potvrdené ministrom

žalovanej považuje za právne nezáväzné. Poukázal na skutočnosť, že podľa § 18 ods. 1 zákona č. 231/1999 Z.z. na poskytnutie štátnej pomoci nie je právny nárok, preto neposkytnutie tejto pomoci nemôže byť titulom na vznik zodpovednostného nároku. Vzhľadom na to, že nedošlo k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovanej, nebol preukázaný vznik škody, nemohla byť preukazovaná ani príčinná súvislosť a zavinenie. Preto bolo potrebné žalobu zamietnuť. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje. Žalobca poukázal na nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), ku ktorému dospel odvolací súd, keď posúdil, že nebol naplnený ani jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, najmä nedošlo k porušeniu právnej povinnosti ani nevznikla žalobcovi žiadna majetková ujma. Dovolateľ uviedol, že schému pripravila a vydala sama žalovaná na základe ustanovenia § 1 ods. 2, § 5 ods. 3 zákona č. 231/1999 Z.z. a na základe Nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999, ktoré definuje schému pomoci ako akt, na základe ktorého bez potreby ďalších vykonávacích opatrení možno udeliť individuálnu pomoc podnikateľom, definovaným v rámci aktu všeobecným a abstraktným spôsobom. Schéma nadobudla platnosť dňom rozhodnutia Európskej komisie (8.3.2004) a účinnosť zverejnením v Obchodnom vestníku Slovenskej republiky. Platná a účinná schéma sa stala pre poskytovateľa, ktorým je žalovaná, záväznou pri realizácii jeho právomocí a kompetencií vyplývajúcich z § 6 a § 35 ods. 5 a 6 zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a v súvislosti s poskytovaním pomoci podľa zákona č. 231/1999 Z.z. Schéma ako podzákonný právny predpis odvodený od zákona č. 231/1999 Z.z. a Nariadenia komisie (ES) č. 70/2001 vydaná žalovanou určila záväzné kritériá pre dotknuté podnikateľské subjekty a pre inštitúcie zúčastnené v procese schvaľovania poskytovania štátnej pomoci, teda aj pre žalovanú. Podľa zákona č. 231/1999 Z.z. a Nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 schéma pomoci určuje priame práva a povinnosti potrebné na poskytnutie pomoci. Tým stanovuje formálne, materiálne aj procesné podmienky a pravidlá na poskytovanie pomoci a poskytovateľ pomoci je povinný rešpektovať ich a konať podľa nich tak, že ich bude priamo aplikovať v rozhodovacom procese o poskytnutí štátnej pomoci. Záväznými sú tak aj povinnosti poskytovateľa

vymedzené v bode 21. časti M schémy, podľa ktorých poskytovateľ do 10 pracovných dní od predloženia záverečnej správy (vytvorenej hodnotiacou komisiou a obsahujúcou zoznam schválených žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku vrátane výšky pomoci) bol povinný vykonať kontrolu postupov realizovaných v rámci hodnotiaceho procesu a následne poveriť vykonávateľa (SACR) uzatvorením zmlúv s príjemcami pomoci. V tomto štádiu žalovaná splnila svoju povinnosť a vydala SACR poverenie na uzatvorenie zmluvy so žalobcom. V rozpore s ustanoveniami schémy však žalovaná neskôr vydala príkaz na pozastavenie podpisu zmluvy a následne zrušila poverenie SACR na podpis zmluvy so žalobcom. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že hodnotiacia komisia schválila projekt žalobcu a rozhodla o priznaní nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov EÚ vo výške 150 000 000,-- Sk. Predmetné rozhodnutie následne schválil minister žalovanej ako štatutárny orgán žalovanej (poskytovateľa pomoci), čím došlo k individualizácii práva žalobcu na poskytnutie nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov EÚ. Nakoľko schéma nepriznáva žiadateľovi o nenávratný finančný príspevok žiadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu žalovanej uskutočnenému podľa postupov schémy, takéto rozhodnutie je pre poskytovateľa aj pre žiadateľa a nepriamo aj pre SACR ako vykonávateľa pomoci záväzné. Je vylúčené, aby sa v tej istej veci, ktorá bola poskytovateľom schválená, znovu konalo a rozhodovalo. Právnym dôsledkom právoplatne rozhodnutej veci je preto aj vykonateľnosť rozhodnutia. Samotná žalovaná v odvolaní deklarovala, že rozhodnutie žalovanej ako orgánu štátnej správy o priznaní štátnej pomoci má povahu správneho rozhodnutia. Predmetné rozhodnutie má preto povahu individuálneho právneho aktu, ktorý pre účastníkov konania zakladá práva a povinnosti. Pokiaľ ide o vznik škody a jej výšku, dovolateľ poukázal na spôsob, akým ich dokazoval v prvostupňovom konaní, pričom špecifikácia škody vychádzala z položiek, ktoré boli uvedené ako "oprávnené náklady" a vyčíslené v žiadosti žalobcu o udelenie nenávratného finančného príspevku zo dňa 17.9.2004. V rámci schvaľovacieho procesu podľa ods. 16 až 19 časti M schémy boli tieto položky ako "oprávnené náklady" schválené hodnotiacou komisiou pri posudzovaní a schvaľovaní samotného projektu. V tejto súvislosti dovolateľ vytkol odvolaciemu súdu, že sa vôbec nezaoberal dôkazmi o výške škody ani právnym názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého realizácia projektu prebiehala v súlade s projektovou dokumentáciou predloženou k žiadosti o schválenie príspevku štátnej pomoci.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmajúc najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý vykazuje znaky rozsudku podľa § 238 ods. 1 O.s.p.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/

O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení a ani samotný dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. K nesprávnomu právnomu posúdeniu veci dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V preskúmvanej veci z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) vychádzal z názoru, že nebol splnený ani jeden zo znakov odôvodňujúcich nárok na náhradu škody. Nárok žalobcu na poskytnutie štátnej pomoci neexistoval a preto nemôže byť jej neposkytnutie titulom pre vznik zodpovednostného nároku. Za samotné neposkytnutie štátnej pomoci nemožno uplatniť zodpovednosť, pretože takejto zodpovednosti niet, lebo samotné plnenie – poskytnutie štátnej pomoci – nie je možné vynútiť. Zo strany žalovanej tak nedošlo k porušeniu právnej povinnosti a pokiaľ žalobcovi nevznikol právny nárok na poskytnutie nenávratného finančného príspevku, nemohla mu vzniknúť žiadna majetková ujma. V dôsledku toho nemohla byť v konaní ani preukázaná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a existenciou škody a zavinenie.

Skutkové zistenia, z ktorých vychádzali oba sudy nižšieho stupňa pri rozhodovaní, sú v prejednávanej veci postačujúce aj pre rozhodnutie dovolacieho súdu.

Štátna pomoc sa môže poskytnúť v súlade s týmto zákonom, osobitnými zákonmi a právnymi predpismi Európskeho spoločenstva (ďalej len “spoločenstvo“) vzťahujúcimi sa na štátnu pomoc (§ 1 ods. 2 veta druhá zákona č. 231/1999 Z.z.).

Štátna pomoc sa môže poskytnúť podľa schém štátnej pomoci alebo ako individuálna štátna pomoc (§ 5 ods. 3 zákona č. 231/1999 Z.z.).

Na poskytnutie štátnej pomoci nie je právny nárok. Štátna pomoc sa poskytuje na základe zmluvy s výnimkou štátnej pomoci poskytovanej nepriamou formou (§ 18 ods. 1 a 2 zákona č. 231/1999 Z.z.).

“schéma pomoci“ bude znamenať akýkoľvek akt, na základe ktorého bez potreby ďalších vykonávacích opatrení možno udeliť individuálnu pomoc podnikateľom, definovaným v rámci aktu všeobecným a abstraktným spôsobom a akéhokoľvek aktu, na základe ktorého pomoc, ktorá nie je spojená so špecifickým projektom, sa môže poskytnúť jednému alebo viacerým podnikateľom na neurčité časové obdobie a/alebo v neurčitej sume (kapitola I, článok 1 písm.d/ Nariadenia Rady (ES) č. 659/1999).

Ako vyplýva z obsahu spisu, dňa 15.6.2004 bola vyhlásená výzva na predkladanie projektov v rámci Opatrenia 2.2 – Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu, Sektorový operačný program Priemysel a služby. Predmetná výzva mala byť ukončená dňa 17.9.2004. Na túto výzvu podal žalobca dňa 16.9.2004 projekt č. X., s názvom “Š.“. Uvedený projekt bol dňa 4.4.2005 schválený Hodnotiacou komisiou, ako kompetentným orgánom zriaďovaným žalovanou ku každej zo schém štátnej pomoci. Rozhodnutie Hodnotiacej komisie po jeho odsúhlasení podpredsedom vlády a ministrom hospodárstva Slovenskej republiky o schválení tohto projektu s výškou schváleného nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov EÚ 150 000 000,-- Sk s tým, že projekt bol schválený s podmienkou, že nenávratný finančný príspevok zahŕňa iba realizáciu vybudovania hotela, penziónu a ski areálu, bolo žalobcovi ako príjemcovi pomoci oznámené SACR ako vykonávateľom štátnej pomoci, listom zo dňa 3.6.2005. Listom z toho istého dňa, t.j. 3.6.2005 bol žalobca informovaný SACR, že sa má dostaviť na stretnutie, na ktorom bude informovaný o podrobnostiach týkajúcich sa podpisu zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, budú mu vysvetlené postupy finančného riadenia projektov a podávania žiadostí o platbu. V konečnom dôsledku však k podpisu zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku nedošlo, nakoľko minister hospodárstva ako štatutárny zástupca žalovanej odvolal poverenie vydané SACR na podpis uvedenej zmluvy. Takýto postup žalovanej bol však podľa názoru dovolacieho súdu v rozpore so schémou, ako podzákonným právnym predpisom, vydaným samotnou žalovanou, ktorého právnym základom je zákon č. 231/1999 Z.z., Nariadenie Komisie (ES) č. 70/2001 ako aj Nariadenia Rady (ES) č. 659/1999, pričom schéma určovala záväzné kritériá pre dotknuté podnikateľské subjekty a pre inštitúcie zúčastnené v procese schvaľovania poskytovania štátnej pomoci, teda aj pre žalovanú.

Podľa bodu M schémy (Mechanizmu poskytovania pomoci) ods. 21 poskytovateľ (žalovaná) do 10 pracovných dní od predloženia záverečnej správy (Hodnotiacej komisie) vykoná kontrolu postupov realizovaných v rámci hodnotiaceho procesu a následne poverí

vykonávateľa (SACR) uzatvorením zmlúv s príjemcami pomoci. Podľa ods. 22 bodu M schémy v prípade, ak poskytovateľ zistí akékoľvek nedostatky v postupoch realizovaných v rámci hodnotiaceho procesu podľa bodu 18, bude žiadosť vrátane projektu bezodkladne vrátená hodnotiacej komisii s upozornením na tieto nedostatky a požiadavkou na ich nápravu a opätovné prehodnotenie. Hodnotiaca komisia je povinná vykonať nápravu a opätovné prehodnotenie žiadosti vrátane projektu do 5 pracovných dní od zistenia nedostatku. Podľa ods. 23 bodu M schémy vykonávateľ (SACR) uzatvorí zmluvy s príjemcami pomoci do 10 pracovných dní odo dňa poverenia zo strany poskytovateľa.

Pokiaľ žalovaná po osobitnom prešetrovaní vlastnými vnútornými kontrolnými orgánmi prešetrovala, či žalobca splnil ustanovenia schémy týkajúce sa majetkového vysporiadania pozemkov, na ktorých mal byť realizovaný projekt a následne zrušila poverenie SACR na podpis zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku žalobcovi, podľa názoru dovolacieho súdu tak prekročila svoju vecnú príslušnosť i právomoc. Možno konštatovať, že takéto konanie žalovanej je možné považovať i za porušenie právnej povinnosti rámcovo vymedzenej v § 1 ods. 2 a § 5 ods. 3 zákona č. 231/1999 Z.z. a špecifikovanej v schéme, ktorá tvorí záväzný hmotnoprávny aj procesnoprávny rámec konania žalobcu i žalovanej. Je pravdou, že právo na štátnu pomoc nie je od počiatku, teda v štádiu podávania návrhov a posudzovania hodnotiacou komisiou, vybavené nárokom. Až výsledky hodnotiacej komisie a rozhodnutie žalovanej, ako poskytovateľa pomoci, môžu individualizovať predmetný nárok a tým vzniká aj uchádzačovi právo, ktorého sa môže domáhať. Moment uzatvorenia zmluvy má vplyv iba na vznik zmluvných vzťahov. Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že pred uzatvorením zmluvy neexistovali na strane žalobcu a žalovanej vzájomne vynúiteľné práva a povinnosti, ktorých porušením by vznikol zodpovednostný nárok. Najmä momentom, kedy minister žalovanej rozhodol o schválení nenávratného finančného príspevku žalobcovi, ktoré má povahu správneho rozhodnutia, vznikol právny nárok na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a na poskytnutie finančných prostriedkov. Pri zákonom uvádzanej neexistencii právneho nároku (§ 18 ods. 1 zákona č. 231/1999 Z.z.) nie je umožnené domáhať sa práva všetkým subjektom súkromného práva, avšak tie, ktoré splnia zákonné alebo od zákona odvodené podmienky, právo domáhať sa subjektívneho práva majú. Ide o zásadu istoty právnych vzťahov a zachovanie stability už legálne a dobromyseľne nadobudnutých práv. Z výsledkov vykonaného dokazovania možno vyvodit', že žalobca splnil predpísané

a predpokladané podmienky na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a na čerpanie prostriedkov vynaložených na realizáciu projektu, ktorého realizácia prebiehala v súlade s projektovou dokumentáciou priloženou k žiadosti o schválenie príspevku štátnej pomoci. Podľa názoru dovolacieho súdu niet dôvodu spochybňovať ani príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej a škodou vzniknutou žalobcovi, zavineným konaním žalovanej, ani výšku škody, ktorá má povahu ušlého zisku, ktorú žalobca v prvostupňovom konaní preukazoval podrobnou dokumentáciou deklarujúcou jednotlivé položky oprávnene vynaložených nákladov na realizáciu projektu.

Vychádzajúc z uvedeného, berúc do úvahy fakt, že žalobca svoju žalobu prvotne zakladá na porušení primárnej povinnosti žalovanej v zmysle § 1 ods. 2 a § 5 ods. 3 zákona č. 231/1999 Z.z., v zmysle ktorej je žalovaná povinná postupovať podľa schémy, ktorá tvorí záväzný hmotnoprávny aj procesnoprávny rámec jej konania, záver odvolacieho súdu, že na strane žalovanej neexistovala žiadna právna povinnosť, ktorej porušením by mohol vzniknúť zodpovednostný vzťah medzi žalobcom a žalovanou, nakoľko neexistoval právny nárok na poskytnutie štátnej pomoci v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 231/1999 Z.z., nie je správny, t.j. napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že právny názor dovolacieho súdu je záväzný, a v novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

